

СТ А Н О В И Щ Е

От: *Доц. д-р Георги Светлозаров Петрунов*
Университет за национално и световно стопанство
Научна специалност: Социология

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по *Социология* в УНСС, професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата.

Автор на дисертационния труд: *Ваня Христова Несторова*
Тема на дисертационния труд: *Политики за противодействие на изпирането на пари: динамика и въздействие*

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 1305/10.06.2020 г. на Зам.-ректор по НИД на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Ваня Несторова се е обучавала в докторантска програма към катедра „Икономическа социология“ на УНСС по научна специалност Социология. Зачислена е съгласно Заповед на Зам.-ректора по НИД на УНСС № 1223/24.04.2018 г. в задочна форма на обучение. За период от две години дисертантът полага всички изискуеми седем изпита, разработва седем публикации и своята дисертация. За това безспорен принос има нейният професионален опит като прокурор и особено богатата експертиза по темата на дисертационното изследване.

Цялата кариера на Ваня Несторова преминава в Прокуратурата на Република България, като от 2005 г. е прокурор във Върховна касационна прокуратура, където в продължение на повече от седем години е ръководител на сектор „Противодействие на изпирането на пари“. Ваня Несторова е водещ участник във всички експертни групи при разработване на националното законодателство, документи и инициативи за противодействие на изпирането на пари през последните 15 години. Експертният ѝ опит е свързан и с редица международни инициативи по проблематиката, като тук ще отбележа само някои от тях – Заместник-председател на екипа, председателстващ заседанията на Съвета на ЕС по предложението на Европейската комисия относно приемане на

Директива (ЕС) 2018/1673 за борба с изпирането на пари по наказателно правен ред; Национален експерт към Генералния секретариат към Съвета на ЕС в Петия кръг за съвместни оценки „Финансови престъпления и финансови разследвания“; Участие в семинари и специализации, организирани от Academy of European Law (Германия), Deutsche Richter Akademie (Германия), Ministry of Justice, Bavaria (Германия), Federal Criminal Police Office (Германия), Federal Bureau of Investigation (САЩ), Drug Enforcement Administration (САЩ), U.S. Department of Justice (САЩ), U.S. Department of the Treasury (САЩ), European Police College (Великобритания), Европол, Международния валутен фонд, Организацията за икономическо сътрудничество и развитие и други.

Познанството ми с докторанта е по повод съвместна работа по разработване на част от посочените документи, инициативи, семинари през последните 15 години. В съвместната ни работа, Ваня Несторова винаги е демонстрирала отличните си аналитични възможности и детайлно познаване на материята. Естествен резултат от всичко посочено е съкратеният срок за разработване и постигнатото високо качество на дисертационното изследване.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертацията е с обем 228 страници – 177 стр. основен текст, 21 стр. използвана литература и 30 стр. приложения. Структурата се състои от списък на използвани съкращения, увод, три глави, заключение, четири приложения и библиография. Използваната литература се състои от 155 източника (41 на български и 114 на английски език), 6 медийни материала, 61 нормативни и стратегически документи.

Дисертационното изследване е насочено към много актуален интердисциплинарен проблем – политиките за противодействие на изпирането на пари. През последните няколко десетилетия експертите идентифицираха значимата роля на парите за съществуване и разпространение на престъпните организации. Парите са едновременно цел и инструмент на престъпните групи и организации, а изпирането на пари се явява ключът към престъпните дейности, генериращи печалби. То дава възможност на престъпниците не само да се наслаждават на плодовете на своята престъпна дейност, но е свързано с редица негативни ефекти за икономическия, политическия и обществен живот. Всичко това принуждава международната общност да положи значителни усилия за създаване и динамично развитие на политики за противодействие на изпирането на пари.

Имайки предвид важността и актуалността на изследваната тема, Ваня Несторова си поставя за цел да изследва динамиката и въздействието на политиките за противодействие на изпирането на пари и да изведе възможности за тяхното подобряване. Постигането на така поставената цел е осъществена чрез успешното реализиране на четири задачи. По този начин тя потвърждава издигнатите в началото на дисертационния труд работни хипотези и успява да защити основната си теза, според която: Политиките за противодействие на изпирането на пари в България следват динамиката и

характеристиките на политиките, приети на глобално и регионално ниво, но не успяват да достигнат необходимите резултати и нива на въздействие.

Литературата, която използва Ваня Несторова, включва както утвърдени изследвания по темата, така и актуални проучвания, проведени през последната година.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

В дисертационното изследване е използван интердисциплинарен подход, включващ най-вече социологически и юридически подходи. Изборът на изследователските методи е релевантен на обекта и предмета на изследване. Методологията е приложена прецизно.

В първа глава от дисертационния труд е направено задълбочено и детайлно представяне на престъплението „изпиране на пари“. Във втора глава се проследява динамиката на развитие на политиките за неговото противодействие – на глобално, регионално и национално ниво. В трета глава е представено осъщественото авторско емпирично изследване, базирано на качествени методи – дълбочинни интервюта с експерти, работещи по противодействие на изпирането на пари; анализ на съдебни дела с влязъл в сила съдебен акт; правен анализ на конвенции, директиви, закони, стратегически документи и други; вторичен анализ на оценителни доклади за противодействието на изпирането на пари в България. Съчетанието на тези методи допринасят за осигуряване на отлична емпирична база за направения в дисертацията анализ.

Някои от постигнатите важни резултати са:

- обобщени са различни концепции относно престъплението изпиране на пари;
- проучени и анализирани са политиките за противодействие на изпирането на пари на различни нива;
- направена е оценка на процеса, резултатите и въздействието на политиките за противодействие на изпиране на пари в България;
- предложени са перспективи за подобряване на политиките за противодействие на изпирането на пари в България.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Ваня Несторова е посочила четири приноса, които коректно отразяват постигнатото в дисертационния труд:

1. Изведени са основните характеристики на престъплението „пране на пари“;
2. Проследена е динамиката и основни тенденции в развитието на политиките за противодействие на изпирането на пари на глобално, регионално и национално ниво;
3. Разработени са методика и индикаторна рамка за оценка на въздействието на политиките за противодействие на изпирането на пари, на базата на която са оценени политиките за противодействие на изпирането на пари в България;
4. Предложени са конкретни възможности за подобряване системата за противодействие на изпирането на пари чрез фокус върху различни нейни елементи –

превенцията и активността на задължените лица; разследването и наказателното преследване; отнемането на престъпно имущество в полза на държавата.

Постиженията на дисертацията позволяват да бъдат използвани както в бъдещи академични изследвания, така също и в практиката за подобряване на противодействието на изпирането на пари.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

В периода на докторантурата Ваня Несторова е разработила седем публикации по темата на дисертацията. Една от тях е на английски език от конференция, проведена в чужбина. Четири от публикациите в България са статии и доклади в научни издания на УНСС, СУ „Св. Климент Охридски“ и ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“. С представените публикации се преизпълняват националните минимални количествени изисквания за придобиване на ОНС „доктор“.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът на дисертационния труд коректно представя съдържанието, структурата, основни резултати и приноси на дисертационния труд.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Бих препоръчал на Ваня Несторова да продължи да работи така неуморно, систематично и всеотдайно по тази изключително важна проблематика.

8. Заключение

Представената от Ваня Несторова дисертация на тема: „Политики за противодействие на изпирането на пари: динамика и въздействие“ представлява сериозен интердисциплинарен труд, с ясна практическа насоченост. Това, както и всичко посочено по-горе, ми дават основание напълно убедено да гласувам „за“ и да препоръчам на членовете на научното жури единодушно да гласуват за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по научна специалност Социология, професионално направление 3.1. „Социология, антропология и науки за културата“ на Ваня Христова Несторова.

19.06.2020 г. / София

Подпис: .....